

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 11
The 11th STOU National Research Conference

การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรในอำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่
Participation in the Operations of Farm Women Group Members in Nuea Khlong District,
Krabi Province

นารินทร์ เหลือสม (Nareerat Luasom)¹ บำเพ็ญ เขียวหวาน (Bumpen Keowan)²

เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ (Benchamas Yooprasert)³

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับความรู้ แหล่งความรู้เกี่ยวกับกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร 2) ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร 3) ความพึงพอใจของสมาชิกต่อผลการดำเนินงานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร 4) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร 5) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร 6) ระดับปัญหา และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการดำเนินงานของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ประชากร คือ สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรอำเภอเหนือคลอง จำนวน 265 คน กลุ่มตัวอย่าง 160 คน สุ่มตัวอย่างแบบง่าย เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่า ความถี่ ร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับความรู้เกี่ยวกับกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนแหล่งความรู้ที่เข้าถึงความรู้ได้มากที่สุด คือ สื่อกลุ่ม 2) สมาชิกมีความเห็นว่าเห็นว่าการดำเนินงานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรมีการดำเนินการในประเด็นต่างๆ อยู่ในระดับปานกลาง 3) ความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงานของสมาชิก อยู่ในระดับปานกลาง 4) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ด้านการวางแผน การดำเนินกิจกรรม การลงทุนและการปฏิบัติงาน การประเมินผลและการรับผลประโยชน์ ภาพรวมทั้งหมดอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 5 ประเด็น โดยมีส่วนร่วมในประเด็นการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มากที่สุด รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการลงทุนและการปฏิบัติงาน และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ตามลำดับ 5) ระดับความรู้เกี่ยวกับกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร แหล่งความรู้เกี่ยวกับกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเชิงบวก และระดับความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงาน มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเชิงบวก 6) ระดับปัญหาในการดำเนินงานของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรอยู่ในระดับน้อยเห็นด้วยกับข้อเสนอแนะอยู่ในระดับน้อย โดยเห็นด้วยกับประเด็นประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อสนับสนุนแหล่งเงินทุนและองค์ความรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ การมีส่วนร่วม การดำเนินงาน กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

¹ นักศึกษาหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช luasom7329@gmail.com

² รองศาสตราจารย์ ประจำสาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช bumpen.keo@stou.ac.th

³ รองศาสตราจารย์ ดร.ประจำสาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช yoobench@hotmail.com

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 11

The 11th STOU National Research Conference

Abstract

The objectives of this research were to study 1) level of knowledge , knowledge resources about Farm women group. 2) level of opinions towards the operations about Farm women group. 3) satisfaction towards the operations 4) participation in the operations of Farm women group members 5) factors related to the participation in the operation 6) level of problems and opinions about suggestion in the operations about Farm women group. .The population was 265 members of Farm women group in Nuea Khlong district. The sample size of 160 people was simple random sampling method. Data was collected by conducting interview and was analyzed by statistics such as frequency, percentage, minimum value, maximum value, mean, standard deviation, and multiple regression analysis. The results of the research revealed that 1) The overall level of knowledge about the Farm women group was at a moderate level. The most accessible knowledge resource was group media. 2) Members viewed that the Farm women group's actions on various issues were at a moderate level 3) Satisfaction towards the operations of members was at the moderate level 4) The participation in the operations, planning, carrying out activities, investment and operation, evaluate and taking advantage, , overall, was at the moderate level, by participating in the issue Participation in getting the most benefits, followed by participation in investment and operation 5) level of knowledge , knowledge resources about Farm women group was statistically positively correlated with participation, satisfaction towards the operations and relationship with participation significantly more statistically positive. 6) The level of problems in the operation of the Farm women group was at a low level. Agree with the suggestion at a low level with the issue regarding the coordination with agencies for funding resource and knowledge support at the highest level.

Keywords: Participation, Operation, Farm women group

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 11

The 11th STOU National Research Conference

บทนำ

ประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม พลเมืองมีอาชีพทางการเกษตรเป็นพื้นฐาน สตรีหรือแม่บ้านเกษตรกรในชนบทได้เพิ่มบทบาทมากขึ้น ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงทางด้านการเกษตร ปัจจุบันสังคมยอมรับความสามารถของสตรีมากขึ้น ดังที่พบในสื่อมวลชนแขนงต่างๆ เช่น วารสาร หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์อยู่เสมอๆ อาทิเช่น ผู้ใหญ่บ้านสตรี กำนันสตรี ประธานกลุ่มสตรี ฯลฯ เป็นการแสดงถึงสิทธิและความสามารถของสตรีในสังคม สตรีในภาคการเกษตรนับว่ามีบทบาทสำคัญต่อครอบครัวของสังคมการเกษตรของไทยเราในชนบท ทั้งต่อความอยู่รอดของครอบครัวการดูแลสุขภาพของคนในครอบครัว และการตัดสินใจลงทุนประกอบอาชีพการเกษตร สตรีจะมีบทบาทและส่วนร่วมในกิจกรรมด้านการเกษตรทุกขั้นตอนของการผลิต ตลอดจนเมื่อได้ผลผลิตทางการเกษตรมาแล้ว สตรีก็ยังมีบทบาทสำคัญในการแปรรูปและการถนอมอาหารจากผลผลิตทางการเกษตรอีกด้วย (บุญเลื่อน วงศ์หาญ, 2551, น. 1) กรมส่งเสริมการเกษตรได้ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรเกษตรกรมาโดยตลอด กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรถือเป็นองค์กรหนึ่งที่อยู่ในการดูแลส่งเสริมสนับสนุนของกรมส่งเสริมการเกษตรตั้งแต่ปี 2513 กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเป็นกลุ่มที่มีศักยภาพในการดำเนินงานกิจกรรมตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงไปจนถึงวิสาหกิจชุมชนเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต และเศรษฐกิจของครอบครัวมากที่สุด มีผลงานปรากฏเด่นชัดอย่างเป็นรูปธรรม ภายใต้จุดมุ่งหมายให้กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรได้พัฒนาตนเองให้มีความมั่นคงในอาชีพ มีรายได้ และความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น สามารถพึ่งพาตนเองได้ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร เป็นสถาบันเกษตรกรที่ส่งเสริมให้สตรีในภาคเกษตรในหมู่บ้าน ตำบลเดียวกัน รวมตัวกันเป็นกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ตามความสมัครใจ เพื่อร่วมกันพัฒนา ยกระดับความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น พัฒนาเป็นผู้ประกอบการเกษตรมีความรู้ด้านการบริหารจัดการ มีการผลิตอย่างเป็นระบบ ความเป็นอยู่ของครอบครัวดีขึ้น เพิ่มรายได้ให้ครัวเรือน ช่วยกัน แก้ไขปัญหาสังคมและดูแลสิ่งแวดล้อมชุมชนให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2563) กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรอำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่ เริ่มจัดตั้งเมื่อ ปี 2548 เกิดจากรวมกลุ่มของแม่บ้านที่มีอาชีพทำสวนปาล์มน้ำมัน และยางพารา ซึ่งจะมีเวลาว่างหลังจากทำสวนเสร็จในแต่ละวัน จึงเกิดแนวความคิดที่จะใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์และสร้างรายได้เสริมให้กับครอบครัว แต่ในการดำเนินการที่ผ่านมาพบว่าการตัดสินใจและดำเนินการต่างๆ กรรมการเป็นผู้ดำเนินการเอง โดยสมาชิกขาดการมีส่วนร่วมและความสนใจในกิจกรรมต่างๆของกลุ่ม ทำให้การดำเนินงานและการบริหารจัดการกลุ่มขาดประสิทธิภาพ

ดังนั้นการศึกษามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรอำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่ เพื่อให้ทราบว่าในปัจจุบันสมาชิกกลุ่มมีการเข้าร่วมในกิจกรรมใดบ้าง และมากน้อยเพียงใด มีปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานอย่างไร เพื่อเป็นแนวทางในการพิจารณาปรับปรุง การดำเนินงานของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับความรู้ แหล่งความรู้เกี่ยวกับกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร
2. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของสมาชิกต่อผลการดำเนินงานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร
4. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร
5. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมดำเนินงานของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 11

The 11th STOU National Research Conference

6. เพื่อศึกษาระดับปัญหา และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการดำเนินงานของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดการวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรในอำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร แนวคิดและผลงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำมากำหนดประเด็น ในการศึกษาวิจัย จึงได้กำหนดกรอบแนวคิด ดังนี้

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

1. ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล เศรษฐกิจ สังคม

- อายุ
- จำนวนสมาชิกในครอบครัว
- แรงงานในครัวเรือน
- รายได้จากภาคการเกษตร
- รายได้นอกภาคการเกษตร
- ระยะเวลาการเป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

2. ระดับความรู้ แหล่งความรู้เกี่ยวกับกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

3. ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

4. ความพึงพอใจของสมาชิกต่อผลการดำเนินงานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

5. ระดับปัญหาในการดำเนินงานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน
ของสมาชิกของ
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

1. การวางแผน
2. การดำเนินการ
3. การลงทุน
4. การติดตามและประเมินผล
5. การรับผลประโยชน์

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรอำเภอเหนือคลอง ที่จดทะเบียนกับกรมส่งเสริมการเกษตรจนถึงปี พ.ศ. 2563 จำนวน 265 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรทาร์โร ยามาเน่ ที่ค่าความคลาดเคลื่อน 0.05 ได้จำนวน 160 คน สุ่มตัวอย่างแบบง่ายโดยการจับสลาก เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสัมภาษณ์ ที่เป็นคำถามปลายปิด และปลายเปิด โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา หลังจากนั้นนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ซึ่งได้ค่า IOC = 0.96 และทำการทดสอบความเที่ยงของแบบสัมภาษณ์ กับสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ราย เพื่อหาค่าความ

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 11

The 11th STOU National Research Conference

เพียง ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟามีค่า เท่ากับ 0.870 ซึ่ง มีค่าความเที่ยงอยู่ในระดับสูงจึงสามารถนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลได้ จัดเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ถดถอยพหุ

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคมของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรในอำเภอเหนือคลอง มีอายุเฉลี่ย 45.24 ปี ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส จบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 3.84 คน จำนวนแรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 2.64 คน มีรายได้เฉลี่ยในภาคเกษตร 195,750.00 บาท นอกภาคเกษตร 34,406.25 บาท ประกอบอาชีพเกษตรกรเป็นอาชีพหลัก มีอาชีพรองเป็นอาชีพรับจ้างทั่วไป มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเฉลี่ย 10.98 ปี ตำแหน่งในกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่มและส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนด้วย

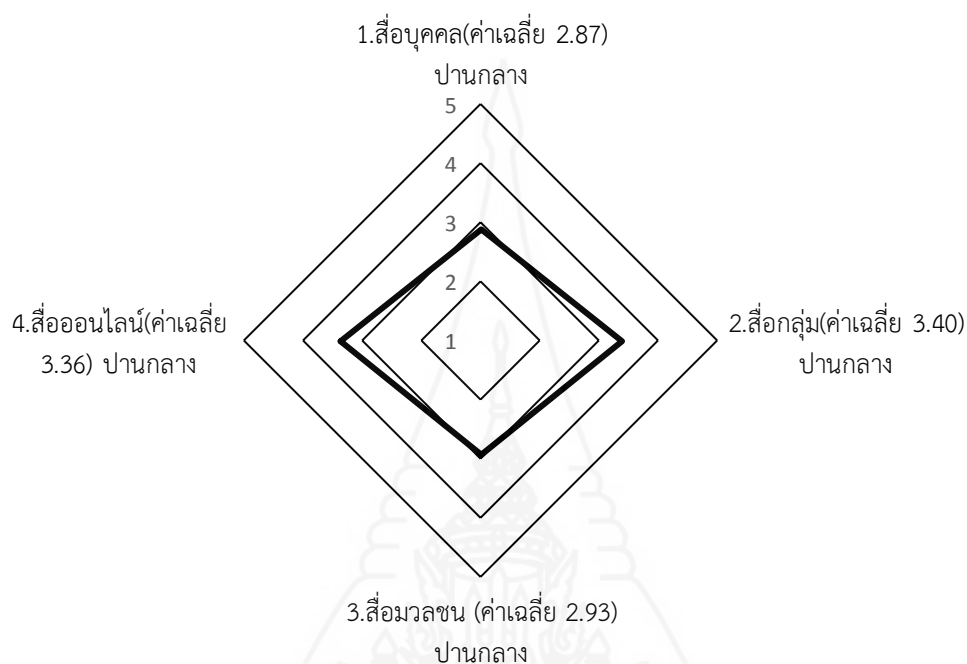
2. ระดับความรู้ แหล่งความรู้เกี่ยวกับกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

ระดับความรู้เกี่ยวกับกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร พบว่า ภาพรวมสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรมีระดับความรู้อยู่ในระดับปานกลาง (ตอบถูกต้องเฉลี่ย 6.7 ข้อจาก 10 ข้อ) โดยคำถามความรู้ที่ตอบได้ถูกต้องมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเพื่อให้กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรช่วยกันแก้ไขปัญหาสังคมและดูแลสิ่งแวดล้อม ชุมชน ให้เกิดการพัฒนายั่งยืน (ร้อยละ 95.6) แนวทางในการดำเนินงานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรควรมีการจัดประชุมกลุ่มเป็นประจำเพื่อให้ทราบปัญหาและความต้องการของสมาชิก (ร้อยละ 95.6) คณะกรรมการกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ประกอบด้วย ประธาน รองประธาน เลขานุการ เภรณญิกประชาสัมพันธ์(ร้อยละ 93.8) ตามลำดับ

แหล่งความรู้ที่สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรสามารถเข้าถึงความรู้เกี่ยวกับกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร พบว่า ภาพรวมสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเข้าถึงความรู้จากแหล่งความรู้ต่างๆ ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.07) ซึ่งแหล่งความรู้ที่เข้าถึงความรู้ได้มากที่สุด คือ สื่อกลุ่ม รองลงมาคือ สื่อออนไลน์ สื่อมวลชน และสื่อบุคคล ตามลำดับ

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 11
The 11th STOU National Research Conference

ภาพที่ 2 แหล่งความรู้ที่สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรสามารถเข้าถึงความรู้เกี่ยวกับกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

3. ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร พบว่า ภาพรวมสมาชิกเห็นว่ากลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเห็นด้วยกับการดำเนินการในประเด็นต่างๆ ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.12) โดยเห็นว่ากลุ่มมีการประสานความร่วมมือกับกลุ่มองค์กรอื่น อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ กลุ่มมีความยืดหยุ่นในการดำเนินงาน กลุ่มมีการนำเทคโนโลยีมาปรับใช้ในการดำเนินงานของกลุ่ม และกลุ่มมีแผนงานประจำปีและมีเป้าหมายของกลุ่มที่ชัดเจน ตามลำดับ

4. ความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงานของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร พบว่า ภาพรวมสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรพึงพอใจ ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.15) โดยพึงพอใจที่มีโอกาสใกล้ชิดกับเจ้าหน้าที่และนักวิชาการ ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ พึงพอใจที่ได้รับวิทยาการใหม่ๆ จากการเป็นสมาชิกกลุ่ม พึงพอใจที่ได้รับการยกย่องจากสังคมในฐานะการเป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร และพึงพอใจที่มีโอกาสพบปะสังสรรค์กับเพื่อนสมาชิกในกลุ่มเดียวกัน ตามลำดับ

5. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร โดยภาพรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในรายละเอียดปรากฏดังนี้

5.1 การมีส่วนร่วมในการวางแผน พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.63) โดยมีส่วนร่วมในการวางแผนด้านการเงินของกลุ่ม มากที่สุด รองลงมา คือ มีส่วนร่วมในการวางแผนการผลิต ส่วนร่วมในการวางแผนด้านการตลาด และส่วนร่วมในการกำหนดต้นทุนการผลิตสินค้า ตามลำดับ

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 11

The 11th STOU National Research Conference

5.2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม พบว่า ภาพรวมในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.77) โดยมีส่วนร่วมในการผลิตสินค้าและบริการของกลุ่ม มากที่สุด รองลงมา คือ ส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพสินค้าและบริการของกลุ่ม ส่วนร่วมในการตรวจสอบคุณภาพสินค้าและบริการของกลุ่ม และส่วนร่วมในการจำหน่ายสินค้าและบริการของกลุ่ม ตามลำดับ

5.3 การมีส่วนร่วมในการลงทุนและการปฏิบัติงาน พบว่า ภาพรวมในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.86) โดยมีส่วนร่วมในการลงทุนหรือลงทุนในการทำธุรกิจของกลุ่ม มากที่สุด รองลงมา คือ ส่วนร่วมในการลงแรงปฏิบัติงาน และส่วนร่วมในการลงทุนด้วยวัสดุและอุปกรณ์ หรือทรัพยากรอื่นๆ ตามลำดับ

5.4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.82) โดยมีส่วนร่วมในการติดตามและรับรู้ความก้าวหน้าของกลุ่ม มากที่สุด รองลงมา คือ ส่วนร่วมในการติดตามผลการดำเนินงานของกลุ่ม ส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติงานของ ประธานและคณะกรรมการ และส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติงานของสมาชิกกลุ่มตามลำดับ

5.5 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.13) โดยมีส่วนร่วมในการได้รับผลกำไรจากการร่วมดำเนินกิจกรรมกลุ่ม มากที่สุด รองลงมา คือ ส่วนร่วมในการได้รับเงินปันผลจากการร่วมดำเนินกิจกรรมกลุ่ม ส่วนร่วมในการได้รับความรู้ ทักษะในการพัฒนาอาชีพ และส่วนร่วมในการได้รับการยอมรับจากชุมชนในการร่วมดำเนินกิจกรรมกลุ่ม ตามลำดับ

ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร สรุปได้ว่า ภาพรวมทั้งหมดอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 5 ประเด็น โดยมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มากที่สุด รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการลงทุน และการลงทุน/การปฏิบัติงาน และ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ตามลำดับ

ภาพที่ 3 สรุประดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 11

The 11th STOU National Research Conference

6. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุความสัมพันธ์ของตัวแปรกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร (Y)

n = 160

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย (b)	t	Sig.
ค่าคงที่	1.319	10.906	0.000
X ₁ = อายุ (ปี)	0.002	0.618	0.538
X ₂ = จำนวนสมาชิกในครอบครัว	0.041	0.957	0.340
X ₃ = จำนวนแรงงานในครัวเรือน	-0.054	-0.997	0.321
X ₄ = รายได้ของครัวเรือนจากภาคการเกษตร	-1.967E-7	-0.0396	0.692
X ₅ = รายได้ของครัวเรือนนอกภาคการเกษตร	-1.542E-6	-1.249	0.214
X ₆ = ระยะเวลาการเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่ม	0.015	1.280	0.202
X ₇ = ระดับความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงาน	0.303	5.275**	0.000
X ₈ = ระดับความรู้เกี่ยวกับกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	0.518	2.218*	0.028
X ₉ = แหล่งความรู้เกี่ยวกับกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	0.148	2.057*	0.041
X ₁₀ = ระดับปัญหาในการดำเนินงานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	0.004	0.057	0.955
R ² = 0.538 SEE = 0.442 F = 16.797 Sig. of F = 0.000			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

**มีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติที่ระดับ 0.01

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล สังคม และเศรษฐกิจ ระดับความรู้กับแหล่งความรู้เกี่ยวกับกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงาน ความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงานของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร และระดับปัญหาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กับระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร (Y) พบว่า ระดับความรู้เกี่ยวกับกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร แหล่งความรู้เกี่ยวกับกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร และระดับความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงาน มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญเชิงบวก มี 2 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ ระดับความรู้ของสมาชิกและระดับการได้รับความรู้แหล่งความรู้จากแหล่งต่างๆ และมี 1 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติที่ระดับ 0.01 คือ ระดับความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงาน

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 11

The 11th STOU National Research Conference

โดยมีสมการตัวแปรอิสระเพื่อทำนายการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรคือ

$$Y = 1.319 + 0.002X_1 + 0.041X_2 - 0.054X_3 - 1.967E-7X_4 - 1.542E-6X_5 + 0.015X_6 + 0.303X_7 + 0.518X_8 + 0.148X_9 + 0.004X_{10}$$

7. ระดับปัญหา และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการดำเนินงานของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

ระดับปัญหาในการดำเนินงานของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 2.41) โดยมีปัญหาการมีส่วนร่วมในการวางแผน อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ปัญหาการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ปัญหาการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม ปัญหาการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และปัญหาการมีส่วนร่วมในการลงทุน/การปฏิบัติงาน ตามลำดับ

ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการดำเนินงานของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 2.40) โดยสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเห็นด้วยกับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการลงทุน/ปฏิบัติงาน มากที่สุด โดยเห็นด้วยกับประเด็นประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อสนับสนุนแหล่งเงินทุนและองค์ความรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ เห็นด้วยกับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการวางแผน เห็นด้วยกับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการประเมินผล เห็นด้วยกับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม และเห็นด้วยกับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

1. ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคมของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร พบว่าสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ส่วนใหญ่มีอายุเฉลี่ย 45.24 ปี สอดคล้องกับ จาริพร บุตรสระเกษ (2556, น. 67) ได้ศึกษาการดำเนินงานของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรอำเภอหาดฉาง จังหวัดเลย ผลการศึกษาพบว่า มีอายุเฉลี่ย 46.38 ปี อาจจะเป็นเพราะว่าสมาชิกกลุ่มอยู่ในวัยกลางคนจึงมีความรู้ความสามารถในชีวิตการทำงานและส่วนตัวมากพอสมควร มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 3.84 คน สอดคล้องกับวีระวิทย์ ปถวีนิติ (2556, น. 78) พบว่าจำนวนสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ยอยู่ที่ 3.72 อาจจะเป็นเพราะปัญหาด้านเศรษฐกิจในยุคปัจจุบันเลยทำให้มีบุตรน้อย อีกทั้งมีการส่งเสริมของภาครัฐในเรื่องการคุมกำเนิด

สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรมีรายได้เฉลี่ยในภาคเกษตร 195,750.00 บาทต่อปี นอกภาคเกษตร 34,406.25 บาทต่อปีหรือคิดเป็น 2,867.19 บาทต่อเดือน สอดคล้องกับ ศุภชัย ไชยยอด (2555, น. 86) พบว่าสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรส่วนใหญ่ มีรายได้นอกภาคการเกษตรเฉลี่ย 2,480.48 บาท/เดือน อาจจะเป็นเพราะสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรส่วนใหญ่ทำอาชีพด้านการเกษตรเป็นอาชีพหลัก ทำให้มีรายได้นอกภาคการเกษตรไม่มากนัก ระยะเวลาการเป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเฉลี่ย 10.98 ปี แตกต่างกับ ศุภชัย ไชยยอด (2555, น. 86) พบว่า ระยะเวลาการเป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรอยู่ในช่วงเฉลี่ย 8.43 ปี อาจจะเป็นเพราะว่ากลุ่มแม่บ้านเกษตรกรในอำเภอเหนือคลอง ส่วนใหญ่จัดตั้งมานานเกิน 10 ปี

สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรมีสถานภาพในกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรส่วนใหญ่ เป็นสมาชิกกลุ่ม สอดคล้องกับ สกาวรัตน์ เมืองงาม (2554, น. 98) ศึกษาการดำเนินงานของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรในจังหวัดสุรินทร์ พบว่า ส่วนใหญ่มีตำแหน่งเป็นสมาชิกในกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร การเป็นสมาชิกกลุ่มอื่นส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชน สอดคล้องกับ จาริพร บุตรสระเกษ (2556, น. 67) พบว่าสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่มอื่นๆ ได้แก่ กลุ่มกองทุนหมู่บ้าน

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 11

The 11th STOU National Research Conference

และกลุ่มวิชาศึกษาศาสตร์อาจจะเป็นเพราะกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรส่วนใหญ่จดทะเบียนเป็นวิสาหกิจชุมชนด้วย กลุ่มมองเห็นโอกาสในการสนับสนุนจากภาครัฐทั้งด้านความรู้และงบประมาณ

2. ระดับความรู้ แหล่งความรู้เกี่ยวกับกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

ระดับความรู้เกี่ยวกับกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร พบว่า ภาพรวมสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรมีระดับความรู้อยู่ในระดับปานกลาง แตกต่างกับ ศุภชัย ใจยอด (2555, น. 91) พบว่า มีความรู้ในระดับมากที่สุด อาจจะเป็นเพราะสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรให้ความสำคัญกับการพัฒนาองค์ความรู้ในด้านการเพิ่มมูลค่า การพัฒนาผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ การตลาดมากกว่าความรู้ที่เกี่ยวกับกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

แหล่งความรู้ที่สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรสามารถเข้าถึงความรู้เกี่ยวกับกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งแหล่งความรู้ที่เข้าถึงความรู้ได้มากที่สุด คือ สื่อกลุ่ม รองลงมาคือสื่อออนไลน์ แตกต่างกับ วีระวิทย์ ปถวินิจิ พบว่า ได้รับความรู้จากสื่อบุคคลในระดับมาก อาจเป็นเพราะสมาชิกกลุ่มได้เข้าร่วมการประชุม ฝึกอบรมเกี่ยวกับโครงการของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ่อยครั้ง ทำให้ได้รับความรู้จากสื่อกลุ่มมากที่สุด

3. ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร พบว่า สมาชิกเห็นว่ากลุ่มแม่บ้านเกษตรกรมีการดำเนินการในประเด็นต่างๆอยู่ในระดับปานกลาง โดยเห็นว่ากลุ่มมีการประสานความร่วมมือกับกลุ่มองค์กรอื่นอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ กลุ่มมีความยืดหยุ่นในการดำเนินงาน อาจจะเป็นเพราะว่าสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่มองค์กรอื่นด้วย ทำให้มีการประสานความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรส่วนใหญ่ตั้งอยู่ชุมชนชนบท มีการดำเนินชีวิตแบบเครือญาติ จึงมีความยืดหยุ่นในการดำเนินงาน

4. ความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงานของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร พบว่า ภาพรวมสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรมีความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงาน ในระดับปานกลาง โดยมีความพึงพอใจที่มีโอกาสใกล้ชิดกับเจ้าหน้าที่และนักวิชาการ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ได้รับวิทยาการใหม่ๆจากการเป็นสมาชิกกลุ่ม อาจจะเป็นเพราะว่าเจ้าหน้าที่ได้เข้ามาช่วยในการส่งเสริม ให้ความรู้แก่กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ดังนั้นสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรจึงให้ความพึงพอใจต่อเจ้าหน้าที่เข้าไปส่งเสริมทั้งในตัวบุคคลและความรู้ที่ได้รับ

5. การมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร พบว่า ภาพรวมการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร มากที่สุด แตกต่างกับ ศุภชัย ใจยอด (2555, น. 86-87) พบว่า การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจจะเป็นเพราะว่าในภาพรวมสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรมีความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง และมีระดับความรู้เกี่ยวกับกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร อยู่ในระดับปานกลาง เลยทำให้เขามีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งในยุคเศรษฐกิจปัจจุบันทุกคนต้องดิ้นรนทำมาหากินในอาชีพหลักของตน จึงไม่ค่อยให้ความสำคัญในการมีส่วนร่วมของกิจกรรม ไม่ว่าจะเป็นการมีส่วนร่วมวางแผน การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม แต่จะให้ความสำคัญกับ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ซึ่งจะเห็นได้สมาชิกมีส่วนร่วมในการรับผลกำไรจากการร่วมดำเนินกิจกรรมกลุ่ม

6. ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล สังคม และเศรษฐกิจของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงานของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ระดับความรู้กับแหล่งความรู้เกี่ยวกับกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงาน ระดับปัญหาในการดำเนินงานของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร มีอย่างน้อย 1 ปัจจัย ที่มีความสัมพันธ์

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 11

The 11th STOU National Research Conference

กับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรอำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่ จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ พบว่า

6.1 ระดับความรู้ของสมาชิก มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.05 และ มีความสัมพันธ์ ในทิศทางเดียวกับการมีส่วนร่วม สอดคล้องกับ ศุภชัย ใจยอด (2555, น. 91) พบว่า ระดับความรู้มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการมีส่วนร่วม อาจจะเป็นเพราะว่าเมื่อสมาชิกมีความรู้เพิ่มขึ้น มองเห็นแนวทางในการพัฒนาชุมชนที่จะส่งผลให้ต้องการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานมากขึ้น

6.2 ระดับการได้รับความรู้จากแหล่งความรู้ต่างๆ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.05 และมีความสัมพันธ์ ในทิศทางเดียวกับการมีส่วนร่วม อาจจะเป็นเพราะว่าเมื่อสมาชิกกลุ่มสามารถเข้าถึงแหล่งความรู้จากสื่อต่างๆ เพิ่มขึ้น ทำให้มีแรงกระตุ้นให้ต้องการเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานมากขึ้น

6.3 ระดับความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงาน มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ มีความสัมพันธ์ ในทิศทางเดียวกับการมีส่วนร่วม เนื่องจาก เมื่อสมาชิกมีความรู้สึกหรือทัศนคติในทางที่ดี ก็จะนำไปสู่การอยากมีส่วนร่วมในการดำเนินงานมากขึ้น อาจจะเป็นเพราะว่าผลการดำเนินงาน หรือผลตอบแทนที่ได้รับจากการเป็นสมาชิกกลุ่ม

7. ระดับปัญหา และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการดำเนินงานของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

ระดับปัญหาในการดำเนินงานของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร พบว่า ภาพรวมสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเห็นว่าอยู่ในระดับน้อย โดยมีปัญหาการมีส่วนร่วมในการวางแผน อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ วีระวิทย์ ปถวีนิธิ (2556, น. 79) พบว่าปัญหาในการดำเนินงานของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ได้แก่ ปัญหาการมีส่วนร่วมในการวางแผน ปัญหาการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม ปัญหาการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และปัญหาการมีส่วนร่วมในการประเมินผล แตกต่างกับศุภชัย ใจยอด (2555, น. 88-89) พบว่าสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรมีปัญหาในการดำเนินกิจกรรมของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร อาจจะเป็นเพราะว่าสมาชิกกลุ่มไม่ให้ความสำคัญในการวางแผนการดำเนินงาน อาจเนื่องมาจากสมาชิกบางรายไม่มีความรู้ด้านการวางแผน จึงไม่กล้าเสนอความคิดเห็นในที่ประชุม

ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการดำเนินงานของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย โดยเห็นด้วยกับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการลงทุน/ปฏิบัติงาน มากที่สุด ในประเด็นประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อสนับสนุนแหล่งเงินทุนและองค์ความรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด อาจจะเป็นเพราะว่ากลุ่มส่วนมากไม่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนดอกเบี้ยต่ำได้ เนื่องจากไม่ผ่านหลักเกณฑ์เงื่อนไขต่างๆ จึงควรประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไปสนับสนุนและร่วมกันพัฒนาชุมชนตามความต้องการของกลุ่ม

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย มีข้อเสนอแนะที่จะนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะต่อสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า ระดับความรู้ของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรอยู่ในระดับปานกลาง โดยได้รับความรู้จากแหล่งความรู้ที่เป็นสื่อกลุ่มมากที่สุด ได้แก่ การประชุม และการฝึกอบรม ดังนั้นสมาชิกกลุ่มควรมีการเพิ่มแหล่งความรู้

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 11

The 11th STOU National Research Conference

ให้กับสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรในสื่อต่างๆ มากขึ้นได้แก่ สื่อออนไลน์ เนื่องจากปัจจุบันอยู่ในยุคที่เกษตรกรใช้สื่อออนไลน์มากขึ้น เช่น เฟสบุ๊ก ไลน์ ยูทูบ เว็บไซต์ เป็นต้น ซึ่งจะเป็นช่องทางการเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสาร ที่รวดเร็ว ทันต่อเหตุการณ์

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในวางแผนการดำเนินงานของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรและการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร อยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นสมาชิกกลุ่มควรเข้ารับอบรมเชิงปฏิบัติการจัดทำแผน ในการวิเคราะห์การจัดทำแผนการดำเนินงานและติดตามการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผน โดยให้ตระหนักถึงศักยภาพ และความเป็นไปได้ในการพัฒนากลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

1.3 จากผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจในการดำเนินงานของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ในประเด็นได้รับความช่วยเหลือจากเพื่อนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเมื่อมีปัญหา อยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นสมาชิกกลุ่มควรมีการประชุมเพื่อรับทราบปัญหาในการดำเนินงานของเพื่อนสมาชิก เพื่อวางแผนในการแก้ปัญหาต่อไป

1.4 จากผลการวิจัยพบว่า สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อสนับสนุนแหล่งเงินทุนและแหล่งความรู้มากที่สุด ดังนั้นกลุ่มควรประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อส่งเสริมในด้านองค์ความรู้และการเข้าถึงแหล่งเงินทุน

2. ข้อเสนอแนะต่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

2.1 จากผลการวิจัยพบว่า ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมการดำเนินงานของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร พบว่าในภาพรวม สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรควรนำประเด็นปัญหาและการเสนอแนะของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรมาพิจารณา เพื่อวางแผนในการหาแนวทางแก้ไข และปรับปรุงการดำเนินงาน

2.2 จากผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการวางแผนของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร อยู่ในระดับปานกลาง เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ควรมีการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการให้กับกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับการวางแผนการพัฒนา

2.3 จากผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการวางแผนของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร อยู่ในระดับปานกลาง เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ควรมีการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการให้กับกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับการวางแผนการพัฒนา

3. ข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3.1 จากผลการวิจัยพบว่า สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรอยู่ในระดับสูง ทำให้โอกาสการเข้าร่วมในการดำเนินงานเพิ่มสูงขึ้นตามไปด้วย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรสร้างสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมตามศักยภาพกลุ่ม

3.2 จากผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการวางแผนของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร อยู่ในระดับปานกลาง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรกำหนดแผนการวิเคราะห์ศักยภาพและจัดทำแผนการพัฒนา

3.3 จากผลการวิจัยพบว่า เมื่อสมาชิกได้รับความรู้จากแหล่งต่างๆ เพิ่มขึ้น การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานก็เพิ่มขึ้นตามไปด้วย ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมและสร้างแหล่งเรียนรู้ต้นแบบในพื้นที่ให้กับสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 11

The 11th STOU National Research Conference

3.4 จากผลการวิจัยพบว่า สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อสนับสนุนแหล่งเงินทุนและแหล่งความรู้มากที่สุด ควรจัดทำแผนพัฒนากลุ่มแบบบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อส่งเสริมในด้านองค์ความรู้และการเข้าถึงแหล่งเงินทุน

4. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

4.1 ควรทำการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร อำเภออื่นๆ ในจังหวัดกระบี่ เนื่องจากการเข้ามามีส่วนร่วมและบริบทของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรในอำเภออื่นๆ มีความแตกต่างกัน ทำให้แนวทางและวิธีการส่งเสริมกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรมีความแตกต่างกันด้วย

4.2 ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับสื่อที่เหมาะสม กับการถ่ายทอด แนะนำ การดำเนินงาน กิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานแม่บ้านเกษตรกร เพื่อเป็นการถ่ายทอดความรู้สู่สมาชิกแม่บ้านเกษตรกรได้อย่างมีประสิทธิภาพและเข้าถึงตัวสมาชิกได้มากยิ่งขึ้น

4.3 ควรศึกษาการพัฒนาความเข้มแข็งของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กลุ่มสามารถพึ่งพาตนเอง มีความมั่นคงทางอาชีพ และมีความเป็นอยู่ที่ดี

4.4 ควรศึกษาปัจจัยความสำเร็จของการดำเนินงานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการบริหารจัดการกลุ่มให้เกิดความสำเร็จยั่งยืนต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กรมส่งเสริมการเกษตร.(2563).การดำเนินงานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร.กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.

จารีพร บุตรสระเกษ. (2556). การดำเนินงานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรอำเภอนาดัง จังหวัดเลย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์)มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.

บุญเลื่อน วงศ์หาญ. (2551). ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรต่อการดำเนินงานกองทุนของกลุ่มในจังหวัดตาก ปี 2550 (รายงานการวิจัย). สำนักงานเกษตรจังหวัดตาก, ตาก.

วีระวิทย์ ปลวีนิจ. (2556). การมีส่วนร่วมและบทบาทของสมาชิกในการดำเนินงานของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน จังหวัดแม่ฮ่องสอน (วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.

ศุภชัย ใจยอด. (2555). การมีส่วนร่วมและบทบาทของสมาชิกในการดำเนินงานของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน จังหวัดแม่ฮ่องสอน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.

สกวรัตน์ เมืองงาม. (2555). การดำเนินงานของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรในจังหวัดสุรินทร์. (วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต, ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.